

Delmi-författare fortsatt på villovägar

REPLIK I *Ekonomisk Debatt* nr 3 skrev jag en kritisk utvärdering (Lundborg 2017) av en Delmi-rapport (Malmberg m fl 2016). Författarna replikerade i nr 4 (Malmberg m fl 2017). Det är med tillfredsställelse som jag noterar att författarna är tacksamma för mina kommentarer men framför allt gläds jag åt att man skriver "... vi tar inte avstånd från den kritik Per Lundborg riktar mot vår rapport" (s 90). Det är hedervärt och ädelt då det innebär ett erkännande av att vi inte kan förlita oss på de resultat som rapporten kommer fram till. Trots detta visar deras replik att de inte tagit till sig av kritiken och jag felciteras och tillskrivs påståendet jag inte gjort.

Delmi-rapporten bygger på att åldersstrukturen av befolkningen bestämmer BNP-tillväxten. Angående det vetenskapliga underlaget för detta skrev jag i min artikel att "... det saknas en etablerad och övertygande litteratur på området" (s 42). I sitt svar skriver Malmberg m fl dock att "Lundborgs påstående att det saknas referegranskade studier inom området är därför grundlöst" (s 88). Detta är ett felaktigt återgivande av vad jag skrev. Självklart finns det referegranskade studier på området men det innebär ju inte att det finns "en etablerad och övertygande litteratur på området".

Jag reagerade i min artikel på att författarna utelämnat standardvariablerna i den nationalekonomiska tillväxtlitteraturen med hänvisning till rapportens påstående "... litteratur som behandlar demografins effekter på ekonomin ger goda argument för att alla dessa variab-

ler i sin tur påverkas av åldersstrukturen" (Malmberg m fl 2016, s 67). Med hänvisning till Lindh och Malmberg (1999) motbevisade jag påståendet eftersom när dessa standardvariabler tillförs deras modell så minskar åldersstrukturens betydelse kraftigt vilket innebär att standarvariablerna *inte* kan ersättas av åldersstrukturen. Av repliken framgår att man fortsätter att feltolka resultaten.

Författarna hänvisar i sitt svar vid flera tillfällen till Lindh och Malmberg (1999). Det är svårförklarligt då den modellen inte har något som helst att göra med den modell vars skattningsresultat används i Delmi-rapporten. Lindh och Malmberg (1999) baseras på en bättre specificerad modell tillämpad på OECD-data medan modellen i Delmi-rapporten är en felaktigt specificerad modell som aldrig referegranskats. Det är anmärkningsvärt att samma bristfälliga modell ligger till grund för ESO-rapporten "40-talisternas uttåg" författad av Lindh och Malmberg (2000).

Författarna skriver i sitt svar att "Rent generellt är det inte svårt att formulera ekonomiska modeller som visar att åldersstrukturen är viktig för makroekonomiska utfall" (s 88). Det är svårare än vad de tror, i synnerhet när man som i Delmi-rapporten ska studera åldersstrukturens effekter då denna påverkas av invandring. En av mina huvudpunkter var att författarna inte beaktat att BNP-tillväxten påverkar arbetskraftsinvandringen och därmed åldersstrukturen. Då deras förklaringsvariabel är just åldersstrukturen får man med deras specifikation sannolikt en kraftig bias i estimaten. Vi vet att BNP-tillväxten i Sverige påverkade arbetskraftsinvandringen (från t ex Finland) under den period de använt för skattningar och att personer i arbetsför ålder och framför allt relativt unga personer var starkt överrepresenterade.

Per Lundborg är nationalekonom och professor i internationell migration och etniska relationer vid Institutet för social forskning, Stockholms universitet. Hans forskning är inriktad mot sysselsättnings- och löneeffekter relaterade till invandring och integration.
per.lundborg@sofi.su.se

Men nu hävdar författarna ändå att deras modell inte lider av det problemet eftersom invandringens effekter på åldersstrukturen skulle varit så liten. Det hela blir mycket märkligt: huvudslutsatsen i rapporten är att invandringen sedan år 2000 via åldersstrukturen leder till märkbart ”positiva effekter på ekonomisk tillväxt” (s 91) samtidigt som invandringen inte nämnvärt påverkar åldersstrukturen som är den enda förklaringsvariabel som författarna hänvisar till för sina resultat! Fast i sista stycket skriver man tvärtom och mer korrekt att Sveriges generösa migrationspolitik har satt spår i vår åldersstruktur.

Jag betonade vikten av att studera effekterna på tillväxten av BNP *per capita* och inte BNP när man studerar välfärdseffekter av invandringen eftersom invandring av arbetskraft mekaniskt höjer BNP. BNP kan ju mycket väl stiga samtidigt som BNP per capita faller. Författarna hävdar fortfarande att man kan använda BNP-tillväxt som beroende variabel i regressionsmodellen och sen i efterhand ”... enkelt räkna fram tillväxten i BNP-per capita genom att dra bort befolkningstillväxttakten från BNP-tillväxten” (s 90). Det går inte. Problemet är återigen att befolknings-tillväxten och BNP-tillväxten påverkar varandra genom framför allt arbetskraftsinvandring varför befolkningsförändringen inte kan utelämnas i en väl specificerad regressionsmodell.

I övrigt ägnar författarna sitt svar åt andra förhållanden än de kritiska punkter jag tog upp i artikeln. Man tar upp exempel från olika delar av världen på hur invandring påverkar BNP. Men inte heller här visar man någon insikt i att BNP-tillväxten driver arbetskraftsinvandringen eller att det är BNP per capita som är det väsentliga för en välfärdsutvärdering.

I slutet av sitt svar till mig hävdar författarna att jag har en pessimistisk syn på hur invandring påverkar tillväxten. Jag har i min artikel inte framfört någon uppfattning om min syn på frågan. Jag har bara konstaterat grava fel i deras rapport.

REFERENSER

Lindh, T och B Malmberg (1999), ”Age Structure Effects and Growth in the OECD, 1950–1990”, *Journal of Population Economics*, vol 12, s 431–449.

Lindh, T och B Malmberg (2000), *40-talisternas uttåg – en ESO-rapport om 2000-talets demografiska utmaningar*, Expertgruppen för studier i offentlig ekonomi Ds 2000:13, Stockholm.

Lundborg, P (2017), ”Invandring, åldersstruktur och välfärd i en missvisande Delmi-rapport”, *Ekonomisk Debatt*, årg 45, nr 3, s 41–50.

Malmberg, B, T Wimark, J Turunen och L Axelsson (2016), *Invandringens effekter på Sveriges ekonomiska utveckling*, DELMI rapport 8, Stockholm.

Malmberg, B, T Wimark, J Turunen och L Axelsson (2017), ”Chansen god att invandring ger ökad ekonomisk tillväxt”, *Ekonomisk Debatt*, årg 45, nr 4, s 88–92.